ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟΥ κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΣΤΟΝ ΤΡΥΓΟ

— Ἔλα, μοῦ ἔλεγε, νὰ κουκουλωθῆς καὶ σὺ κάτ' ἀπὸ τοῦ χιριάμ.

Ἦταν καλοκαῖρι καὶ τρύγου ἀρχή. Ὅλοι οἱ δρόμοι γεμᾶτοι ἀπὸ μούστους, ρετσίνια καὶ παληοβάρελα. Ἡ πόλις ἔδιωχνε, ἡ ἐξοχὴ τραβοῦσε.

— Κάποιος μπάρμπας μου ἦταν ἄρωστος.

— Ἐν πᾶς, μοῦ λέει, νὰ ἐπιστατήσῃς τοὺς ἐργάτες ἔξω στὸ ἀμπέλι, γιατὶ δὲν μπορῶ ἐγώ ;

Ἄλλο ποὺ δὲν ἤθελα. Ἀμπέλι, ἐξοχή, σταφύλια !... Καὶ κοντά σ' ὅλ' αὐτὰ θὰ ἐπιστατοῦσα καὶ στοὺς ἐργάτες!... Τίτλος κυριότητος δηλαδὴ καὶ ἀναγνωρίσεως «ὡς σοβαροῦ καὶ ὡς ἐχέφρονος». Ἔπερνα κάποια ὀντότητα καὶ ἐγώ ! Ἀπὸ τρύγο ἀμπελιῶν καὶ ἐπιστασία, κουκοῦτσι δὲν ἔνοιωθα. Καὶ ὅμως μὲ τὶ ὄρεξι καὶ στόμφο ποὺ ἀνέλαβα τὴν ἀποστολή μου.

Κίνησα σχεδιάζοντας πολλὰ κατὰ φρέρα καὶ θυμόν.

— «Θὰ κάμω καὶ θὰ δείξω στοὺς ἐργάτες ! Αὐτοὶ νὰ μὲ γελάσουν !... Θὰ ἰδοῦν μὲ ποιόν ἔχουνε νὰ κάνουν !... Ἀναπνοὴ δὲν θὰ πέρνουνε ἀπ' τὴ δουλειά !... Ἂν δὲν τρυγηθῇ ὅλο τ' ἀμπέλι,σὲ μιὰ μέρα, νὰ μοῦ κόψτε τὸ κεφάλι...».

Πηγαίναμε γιὰ νερὸ μαζὶ στὸ ποτάμι.

***

Ἐπῆγα.

Ἐν πέρασαν δυὸ ὧρες καὶ βλέπω τὴν Κυρὰ - Συμπεθέρα, νἄρχεται. Αὐτὸ μὲ πρόσβαλε ὀλίγο καὶ περισσότερο μὲ... εὐχαρίστησε.

Μὲ πρόσβαλε γιατὶ τὴν ἀποστολὴ μεγαλειτέρου τὴν ἔπερνα ὡς δυσπιστία γιὰ τὸν ἑαυτό μου. Τὸ γιατὶ μὲ εὐχαρίστησε, θὰ τὸ ἰδῆτε παρακάτω.

Μαζὶ μὲ τοὺς ἐργάτες ἦταν καὶ μιὰ χωριατοποῦλα ὥμορφη καὶ μαυρομάτα. Παχουλούτσικη καὶ σταράτη, σὰν ροδοψημένο καὶ μοσχοβολιστὸ ψωμί. Ἔχετε περάσει ἀπὸ φοῦρνο ὅταν ξεφουρνίζει ; Σᾶς πιάνουν οἱ ἴδιοι ὀρεκτικοὶ γαργαλισμοί. Ἐκεῖνοι γαργαλοῦν τὸ λάρυγγα, ἐτοῦτοι γαργαλοῦν ὅλο τὸ σῶμα. Εἶχε κἄτι μάγουλα κόκκινα ποὺ στάζανε γλυκὰ σὰν ροδίτες. Τὴν ἔβλεπες καὶ σοῦ ἔρχοτανε νὰ τὴν φᾷς σὰν φαγουλάρικο σταφύλι. Τὴν λέγαι Μόρφω. Μοῦ ἄρεσε νὰ τὴν στέλλω γιὰ νερὸ στὸ ρέμμα, κάτω ἐκεῖ στὶς βατουλιὲς καὶ τὰ ἀγριοπούρναρα...

Κι' αὐτό, γιὰ νὰ τὴν παρακολουθῶ καὶ νὰ τὴν προφυλάττω, τάχα,ἀπὸ τὰ σκυλλιὰ τοῦ Λάμπρου τοῦ τσοπάνου. Ἡ Μόρφω κοκκίνιζε περισσότερο, δὲν ἀρνιόταν ὅμως νὰ σκύβῃ μαζί μου καὶ νὰ γυαλιζόμαστε στὸ νερό !... Τί γέλοια ὅταν φαινόντουσαν τὰ πρόσωπά μας γελαστά, γυαλίζοντα κάτω στὰ πράσινα νερά !... Ἐκεῖνο τὸ κοκκινισμά της, μὲ μεθοῦσε σὰν νὰ ἔπινα κοῦπες ἀπὸ γλυκό, ζεστό, κρασὶ μοσχάτο !

Τέλος πάντων !...

Ἡ ἐργασία στὸ κτῆμα, μ' αὐτές μου τὶς τρέλλες εἶχε παραλύσει. Οἱ χωριάτες ὅλο καθησιό, κουβέντα καὶ τσιγάρο. Ἄμα μὲ ἔβλεπαν ἐσηκώνοντο λίγο καὶ ἔπειτα πάλι καθησιὸ καὶ ψευτοδουλειά... Σ' ἕνα χρόνο δὲν θὰ τελείωνε ὁ τρύγος ! Γι' αὐτὸ εὐχαριστήθηκα σὰν ἦρθ' ἡ Συμπεθέρα.

Τοῦλάχιστο θὰ τοὺς ἐπιβλέπει αὐτή. Κ' ἔτσι ἡσύχασε καὶ ἡ συνείδησί μου.

***

Ἐπέρασε τὸ μεσημέρι μὲ μιὰ λαῦρα φορερή. Ὅλος ὁ τόπος ἔβγαζε ἀναλαμπὲς ἀπὸ τὴ ζέστη. Ἔπειτα ἡ κουφόβραση αὐξήθηκε καὶ ἀπὸ τὴν γῆ, ἀνέβηκαν στὸν οὐρανό, σύντεφα ἄσπρα, μολυβιά, θολά... Ἐγέμισεν ἀπὸ αὐτὰ ἡ ἀπέραντη, γαλανὴ ὀμβρέλλα τ' οὐρανοῦ καὶ κρεμιόντουσαν, σὰν χειμωνιάτικα σταφύλια ἀπὸ πάνω μας.

— Ἐγὼ θὰ πάω γιὰ λάχανα, μοῦ λέει ἡ Συμπεθέρα.

— Στὰ ξεκουμπίδια ! Εἶπα μέσα μου.

Εἶχε ἀρχίσει νὰ μοῦ γίνεται ἐνοχλητικὴ πολύ.

— «Θ' ἀρχῆς τὴν Μόρφω νὰ δουλέψῃ, τήν ξεμυάλιασες τὴν «λαγγευτή !» μοῦπε φεύγοντας. Γιατὶ σὲ στεῖλανε 'δῶ πέρα ; Τὸ μουστάκι σου ἰδρώνει καὶ μυαλὸ ἀκόμα στὸ κεφάλι σου, δὲν ἔβαλες !»

Ἀπὸ τὰ σκυλλιὰ τοῦ Λάμπρου τοῦ τσοπάνου.

— Αἴντε στὸ καλό σου χριστιανή μου, μάζεψε λάχανα καὶ στεῖλε μου καὶ μένα λίγα. Μάραθα νὰ μάσῃς μάραθα, τ' ἀκοῦς ;

***

Ἡ Συμπεθέρα ἦταν νοικοκυρὰ γυναῖκα. Εἶχε ἔρθει ὄξω μὲ τὰ καλά της μαῦρα ροῦχα, ποὺ ἐγυάλιζαν ἀπὸ καινουργοσύνη καὶ μυρίζαν τὸ νοσταλγικὸ ἐκεῖνο ἄρωμα, ποὺ μυρίζουν ἡ παληὲς κασσέλες τοῦ σπιτιοῦ. Τὰ φόρεσε «γιὰ τὸν παληόκοσμο» ! Πῶς νὰ βγῇ ἔτσι ὄξω, «νοικοκυρὰ γυναῖκα !» Τὰ ἔβγαλε ὕστερα, ἐτύλιξε καὶ τὰ ἔκρυψε σὲ μιὰ κουφάλα μισοξεραμένης ἀχλαδιᾶς.

Ἔφυγε τέλος γιὰ τὰ λάχανα. Φανταζόμουνα τὸ γυαλιστερὸ μαχαιρί της, νὰ χώνεται ἀσπλαχνα στὶς χωματένιες σάρκες τῆς γῆς καὶ νὰ βγάζῃ τὰ πράσινα τὰ λάχανα, μὲ τὶς παχειές, τὶς κάταστρες τὶς ρίζες, τὶς ἐρυθρὲς στὴν ἄκρη, ἐρυθρὲς σὰν ματωμένες. Τὸ μάζεμα τῶν λαχάνων, μοῦ ἄρεζε πάντα πολύ...

***

Ἐν πέρασε πολὺ ὥρα καὶ ὅλη ἐκείνη ἡ θολοῦρα τοῦ οὐρανοῦ, ξέσπασε σὲ βροχὴ ἀπάνω στὰ κεφάλια μας. Ο' χωριάτες ἐπέταξαν τὰ «φαλτσέτα» καὶ τὰ καλάθια καὶ χουγιάζοντες ἀπὸ μιὰ πρωτογενῆ εὐφροσύνη, χωθῆκαν μέσα στὶς μαλλιαρὲς τὶς κάπες των καὶ σταθῆκαν κάτω, ἀπὸ τὶς γέρικες ἐλιὲς τοῦ ἀμπελιοῦ. Ἐστάθηκαν ἐκεῖ ἀκίνητοι, σὰν χωματένιοι βράχοι, σὰν ζῶα ἄχρια, ποὺ τὰ πρόλαβε τὸ δρολάπι στὴ μέση τοῦ κάμπου, καὶ μένουν σαστισμένα ἀπ' τὸ κακό. Καλύβα δὲν ἦταν ἐκεῖ κοντά, οὔτε μεγάλο δένδρο, γιὰ νὰ καταφύγουμε.

— Ἐν εἶνε τίποτα, θὰ περάσῃ, μοῦ φωνάζῃ ὁ γέρω-Μήτρος ὁ Ρουπακιᾶς, χώσου σὲ κανένα δέντρο ἀποκάτω, μὴ μουσκέψῃς !...

Ἡ Μόρφω τυλιγμένη, μέσα σὲ μιὰ βελέντζα μὲ κυττοῦσε καὶ γέλαγε κι' ἔφκιανε αὐλακιὲς στὸ βρεγμένο χῶμα, μὲ τὰ πόδια της, τὰ γυμνὰ καὶ τορνευτὰ ποὺ φέγγαν καὶ γυάλιζαν σὰν ἀπὸ μπροῦτζο... Μιὰ θαμπὴ ἀσπράδα, ποὺ ξεχώριζε κάτω ἀπὸ τὸ μάλλινο, ἀναπαρμένο, κρεμμυδὶ φουστάνι της, ἔμοιαζε σὰν αὐγή, ποὺ ὑπόσχεται λαμπρότερη ἡμέρα...

— Καλὴ 'σπέρα σας.
— Καλὴ σας 'σπέρα !

— Ἔλα κάτου ἀπὸ τοῦ χιριάμ' μοῦπε ἔξαφνα.

Εἶχα πολὺ διάθεση νὰ τρυπώσω ἐκεῖ καὶ νὰ τυλιχθοῦμε στὸ μάλλινο τὸ σκέπασμα ἀγκαλιασμένοι. Ἀλλὰ «ἀφέντης» ἐγώ, δὲν ἤθελα νὰ ἐκτεθῶ ἐμπρὸς στοὺς ἐργάτες.

— Ἐν πειράζει, μένω ἐδῶ, εἶπα.

***

Ἔμεινα κάτω ἀπὸ ἕνα στραβογυρισμένο κορμὸ ἐλιᾶς. Ἡ βροχὴ εἶχε κατακλύσει τὸν κόσμο. Χτυποῦσε ἀπάνω στὸ δέντρο, στὴ γῆ, στὰ φύλλα μὲ δύναμη, ποὺ ἄφηνε ἕνα μηνυθμό, σὰν ἀπειλή. Αὐλάκια κατακόκκινα ἀπὸ χῶμα, εἶχαν ἀρμίσει νὰ σπέρνωνται σὰν φείδια ἀπὸ παντοῦ, ἀπ' τὰ ψηλώματα καὶ νὰ σκεπάζουν μὲ τὴ θολοῦρα τους ὅλο τὸν τόπο. Ἀπὸ πάνω τὸ δένδρο ἄφηνε κατακλυσμοὺς νεροῦ. Ὅλα τὰ φύλλα ἔσταζαν νερὰ καὶ ἀπὸ τοὺς κλάδους καὶ ἀπὸ τὸν κορμό, κατέβαινε ἡ βροχὴ φλιφλίζοντας.

Εἶχα γίνει μουσκίδι. Τὰ μαλλιά μου εἶχαν κολλήσει στὸ μέτωπο καὶ καταλάβαινα, μέσα μου, τὸ αἷμα μου νὰ βράζῃ.Αἰσθανόμουνα τὸ νερὸ νὰ μοῦ περνάῃ τὰ ροῦχα καὶ τὸ σῶμα. Μιὰ ἀηδία, μὲ εἶχε πιάσει καὶ μιὰ φοβερὰ ἀπελπιστική. Κάτι τὸ λασπωμένο, τὸ γλοιῶδες, τὸ παγερό, τὸ ἀρρωστο αἰσθανόμουνα νὰ μὲ πνίγῃ. Ἔβριζα, χίλιες φορές, τὸν θεῖο ποὺ μὲ ἔστειλε, τὴ Συμπεθέρα ποὺ ἔφυγε, τὴν Μόρφω ποὺ γελοῦσε, τοὺς χωριάτες ποὺ ἦσαν ἀπαθεῖς καὶ ἀκίνητοι.

Ἤθελα νὰ ἤμουνα τὸ ξύλινο παλοῦκι καὶ τὸ ἀνάσθητο, τὸ πουρνάρι ποὺ ἀναγάλιαζε καὶ φρεσκοπρασίνιζε, στῆς βροχῆς τὸ πλύσιμο, τὰ σταφύλια ποὺ γυαλίζαν ἀπὸ τὸ νερό, σὰν νὰ γελοῦσαν, τὰ χορταράκια ποὺ παίζαν μὲ τὶς σταλαγματιές,τὸ ἀπέναντι βουνὸ τοῦ Μωριᾶ, ποὺ εἶχε ξαστεριὰ καὶ ἥλιο...

***

Μιὰ ὥρα κράτησε τὸ κακὸ καὶ παραπάνω.

Οἱ χωριάτες ἐπῆγαν, μάζεψαν τὰ πράμματά τους καὶ τοιμαζόντουσαν νὰ φύγουν. Ἡ Συμπεθέρα ἐγύρισε στεγνή, ἀλλὰ ταραγμένη.

— Λόιο παιδί, «λοῦτσα· θὰ ἔγεινες !...

Αὐτὴ εἶχε βρῆ τὸ καλύβι τοῦ Ἀλίκουρου τοῦ Βλάχου καὶ ἐτρύπωσε. Ἀλλὰ ποῦ μπορροῦσε νὰ καθήσῃ ! Συλλογιζότανε ἐμᾶς. «Πῶ-πῶ, τί θὰ πῇ ἡ μητέρα σου !»

Ἡ Κυρὰ—Συμπεθέρα ἐπῆγε νὰ μαζέψῃ λάχανα.

Ἐγὼ τότε ἄρχισα νὰ αἰσθάνομαι τὸ κρύο. Ἐμελάνιασα κ' ἔτρεμα. Τὸ στομάχι μου πονοῦσε καὶ τὰ δόντια μου χτυποῦσαν ποὺ νόμιζα πὼς ἀκούω ἀπὸ μακρυά, στρατιωτικὸ τυμπάνισμα. Τὸ σῶμα μου, δὲν τὸ ὥριζα. Κάτι ἀόρατα μαχαίρια τὸ κόβανε κομματάκια-κομματάκια καὶ τὸ σπάραζαν. Ἀνατριχίλλες περνοῦσαν πάνω μου. Οἱ χωριάτες ἔφυγαν. Πάει κ' ἡ Μόρφω, πᾶνε ὅλοι.

Ἡ Συμπεθέρα μὲ λυπήθηκε.

— Σήκω ἐπάνω, μοῦ λέει, καὶ ντύσου γρήγορα !

— Νὰ ντυθῶ ! Τί νὰ ντυθῶ ;

Τὰ ροῦχα μου.

— Βρὲ ἄφησέ με σὲ παρακαλῶ. Τί ὀργή ! Μασκαρᾶ θέλεις νὰ μὲ κάνῃς ! Ἐν φοράω τίποτε !...

— Θὰ πουντιάσῃς βρὲ κακόμοιρο ! Φόρεσέ μοῦ φόρεσε τὸ καινούργιο της φουστάνι.

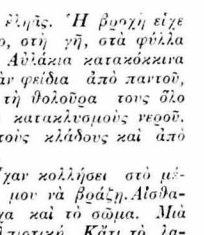

ΠΟ ΠΟΥΡΙ

ΤΑ ΔΥΣΑΡΕΣΤΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Τοῦ Α. ΣΧΟΛΛ

Στὴ ζωή, μᾶς συμβαίνουν καθημερινῶς ἕνα σωρὸ μικροπράγματα χωρὶς βέβαια μεγάλη σημασία, τὰ ὁποῖα ἐν τούτοις μᾶς δυσαρεστοῦν, μᾶς συγχίζουν, μᾶς ἐνοχλοῦν ἐξαιρετικά.

Ἰδοὺ μερικὰ ἀπ' αὐτά :

— Τὸ νὰ κάθεσθε, σ' ἕνα σαλόνι, κοντὰ σὲ κάποιον κύριο... ἀλλοίθωρο, καὶ νὰ τοῦ ἀπαντᾶτε.. τὴ στιγμὴ ποὺ ἀπευθύνεται σ' ἕνα ἄλλο πρόσωπο τῆς παρέας !

— Νὰ ἔχετε πάει σ' ἕνα σαλόνι ἔχοντας στὴν τσέπη σας δυὸ θαυμάσια ποῦρα τῆς Ἀβάνας κι' ὅμως νὰ εἶσθε ἀναγκασμένος νὰ καπνίζετε, σ' ὅλη τὴν διάρκεια τῆς συναναστροφῆς, σιγαρέττα, γιὰ νὰ μὴ ἀναγκασθῆτε νὰ προσφέρετε τὸ δεύτερο ποῦρο σ' ἕναν ἐνοχλητικὸ κύριο ποὺ σᾶς ἔχει στριμώξει σὲ μιὰ γωνιὰ τῆς αἰθούσης γιὰ νὰ σᾶς λιμάρῃ.

— Νὰ περάσετε στὸ δάχτυλό σας, στ' ἀστεῖα ἕνα πολύτιμο δαχτυλίδι ποὺ σᾶς ἔδωσε γιὰ νὰ τὸ δῆτε,μιὰ ὄχι καὶ πολὺ γνωστή σας κυρία καὶ τὸ δαχτυλίδι... νὰ μὴ βγαίνῃ πλέον ἀπὸ τὸ δάχτυλό σας. Ἀποτέλεσμα : Εἶσθε ἀναγκασμένος νὰ τρέξετε σ' ἕνα γειτονικὸ χρυσοχεῖο γιὰ νὰ σᾶς λιμάρουν τὸ δαχτυλίδι ἢ σ' ἕνα κρεοπωλεῖο γιὰ νὰ σᾶς... κόψουν τὸ δάχτυλο !...

Νἄχετε κέφι νὰ μιλήσετε γιὰ τὸν ἑαυτό σας καὶ νὰ συναντᾶσθε μὲ κάποιον, ὁ ὁποῖος νὰ σᾶς ἀρπάζῃ ἀπὸ τὸ μπράτσο καὶ νἀρχίζῃ... νὰ σᾶς ἐκιυστηρεύσεται κάποια ἐρωτική του περιπέτεια.

— Νὰ συνοδεύετε στὸ σπίτι του ἕνα φίλο σας συγγραφέα, τὴ βραδυὰ τοῦ... μαξιλιρώματος κάποιου ἔργου του.

— Νὰ συναντᾶτε στὴν προϋπάρχη κάποιου παλαιοπωλείου ἕνα βιβλίο σας μὲ τὴν ἰδιόχειρο ἀφιέρωσή σας : «Στὸν καλλίτερο φίλο μου» !...

— Νὰ ἔχετε προσκαλεσθῆ σὲ δεῖπνο ἀπὸ ἕναν πρώην συμβολαιογράφο, ὁ ὁποῖος, μετὰ τὰ φροῦτα, νὰ σᾶς ἀναγγέλῃ, ὅτι γιὰ νὰ περάσῃ τὴν ὥρα του συνέγραψε ἕνα μακροσκελὲς ἔπος τοῦ ὁποίου θὰ σᾶς... διαβάσῃ τὸ «πρῶτο ἆσμα» !

— Νὰ δίνετε ἕνα γενναιότατο πουρμπουὰρ στὴν μαγείρισσά σας, ἀπὸ τὴν ὁποίαν εἶσθε πολὺ εὐχαριστημένος, κι' αὐτή, ἀφοῦ τσεπώσῃ τὸν μπουναμᾶ, νὰ σᾶς δηλώνῃ, ὅτι θὰ φύγῃ ἀπὸ τὸ σπίτι σας γιατὶ πρόκειται νὰ παντρευθῆ !

— Νὰ διαβάζετε σὲ μιὰ ἐφημερίδα μεγάλης κυκλοφορίας ἕνα ἄρθρο ἐπαινετικώτατο γιὰ σᾶς, στὸ ὁποῖον μεταξὺ ἄλλων νὰ ἀναγράφεται καὶ κάποια παληὰ πειραχτικὴ φράσις σας ἐναντίον ἑνὸς ἀνθρώπου ὁ ὁποῖος... εἶνε σήμερα ὑπουργὸς καὶ στὸν ὁποῖον σκέπτεσθε νὰ πᾶτε γιὰ νὰ τοῦ ζητήσετε ἕνα σπουδαιότατο ρουσφέτι !

— Νὰ μαθαίνετε ὅτι ἀνταποκριτὴς μιᾶς ξένης ἐφημερίδος ἡ ὁποία διαρκῶς σᾶς εἰρωνεύεται καὶ σᾶς βρίζει, εἶνε κάποιος τὸν ὁποῖον ἐθεωρούσατε ὡς πιστὸ φίλο σας καὶ θαυμαστή σας...

— Νὰ περνᾶτε τὴ βραδυὰ σας σ' ἕνα σαλόνι ὅπου ὅλοι ἐκθειάζουν τὸ γοῦστο καὶ τὴ μετριοπάθεια κάποιου γνωστοῦ κριτικοῦ, ὁ ὁποῖος, τὸ ἴδιο πρωΐ,σᾶς ἄλλαξε τὸν ἀδόξαστο σὲ μιὰ κριτική του !

— Νὰ λέτε σ' ἕναν συνάδελφό σας ποὺ ἐξέδωσε κάποιο βιβλίο του : «Στὸ αὐριανὸ φύλλο ἔγραψα κάτι γιὰ σᾶς», καὶ τὸ πρωΐ,σὰν ἀνοίγετε τὴν ἐφημερίδα, νὰ παρατηρεῖτε ὅτι ὁ διευθυντὴς τῆς συντάξεως ἄφισε ἔξω τὸ ἄρθρο σας γιὰ λόγους προσωπικούς.

— Νὰ φωνάζετε ἀπὸ ὑπερβολικὴ εὐγένεια : «Μήν ἐνοχλεῖσθε... Ξέρω τὴ σκάλα..»,καὶ νά..κουτρουβαλᾶτε ἀπὸ τὸ πρῶτο σκαλοπάτι!

— Νὰ δώσετε γιὰ οἰκονομία στὴν ὑπηρέτριά σας ἀντὶ μπουναμᾶ ἕνα λαχεῖο, τὸ ὁποῖον νὰ κερδίσῃ τὸν πρῶτο ἀριθμό !

τα, δὲν θὰ σὲ ἰδῆ κανείς !

Μὲ ἄρπαξε,μοῦ ἔβγαλε τὰ δικά μου τὰ βρεγμένα καὶ μοῦ φόρεσε τὰ καινούργια τὰ φουστάνια της ποὺ εἶχε κρυμμένα στὴν κουφάλα. Ἀφέθηκα στὰ χέρια της.

Μιὰ θαλπωρὴ αἰσθάνθηκα νὰ περνάῃ τὸ σῶμα μου καὶ νὰ μοῦ δίνῃ νέα ζωή. Ποτὲ δὲν αἰσθάνθηκα τόση εὐγνωμοσύνη σὲ ροῦχα, ὅπως ἐκείνη τὴ στιγμή. Μοῦ ἦλθε νὰ τὰ φιλήσω καὶ νὰ τὰ σφίξω μὲ συγκίνησι. Ἡ Συμπεθέρα ἐπῆγε κάτω στὸ ποτάμι νὰ πλύνῃ καὶ νὰ καθαρίσῃ τὰ λάχανά της. Ἐγὼ ντροπιασμένος ἀπὸ τὸν ἑαυτό μου, ἔκοβα βόλτες νὰ ζεσταθῶ γύρω στὰ σωριασμένα τὰ σταφύλια, ποὺ τὰ εἶχε ξεπλύνει καὶ ζωηρέψει ἡ βροχή. Ἔμοιαζαν μὲ σωροὺς ἀπὸ ἤλεκτρα, τοπάζια καὶ ρουμπίνια..

Ἐκάθησα ἐκεῖ ἕως ποὺ βράδυασε γιὰ καλά.

Ὁ κόσμος δὲν μποροῦσε νὰ ἰδῆ πειὰ μέσα στὸ σκοτάδι τὸ γυναικεῖο κουστοῦμι ποὺ φοροῦσα ! Θὰ μὲ ἔπερνε γιὰ καμμιὰ γρηά. Κ' ἔτσι ἔγεινε. Κανένας δὲν μὲ γνώρισε.

Μερικοὶ μᾶς χαιρετοῦσαν.

— Καλὴ 'σπέρα !

— Καλὴ 'σπέρα σας, ἔλεγεν ἡ Συμπεθέρα. «Καλησπέρα» ἔλεγα κ' ἐγὼ κουνῶντας τὸ κεφάλι μου.

Ὅταν ἔφτασα στὸ σπίτι ὅλοι ἐσκάσανε στὰ γέλοια.

— Ὦ ! Ὦ ! Ἕνας μασκαρᾶς ! Ἕνας μασκαρᾶς .

Ἡ μητέρα μου ἐθύμωσε.

— Παλάβωσες, παιδάκι μου ! Χριστὸς καὶ Παναγιά ! Τί, γιὰ ἀπόκρηες τὸ πέρασες ;

Τὰ ἔβγαλα κ' ἔπεσα στὸ κρεββάτι.

Μέρες καὶ μῆνες ἔκανα νὰ σηκωθῶ !..

Σταμ. Σταμ.

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ΙΔΙΟΤΡΟΠΙΕΣ, ΕΚΚΕΝΤΡΙΚΟΤΗΤΕΣ, ΠΑΡΑΦΡΟΣΥΝΕΣ !

Ὁ Σίλλερ καὶ τὰ μῆλα. Ἡ ἰδιοτροπίες τοῦ Γκαῖτε. Ὁ Ἀλέξανδρος Δουμᾶς καὶ ἡ ἀτσιγγάνα. Ἡ μελαγχολία τοῦ Μολιέρου. Ἀνέκδοτα ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ Σολωμοῦ, τοῦ Βαλαωρίτη, τοῦ Παπαρρηγοπούλου.

Οἱ μεγάλοι συγγραφεῖς εἶχαν τὶς ἰδιοτροπίες τους — πρὸ πάντων στὸν τρόπο—μὲ τὸν ὁποῖον ζοῦσαν καὶ ἔγραφαν. Ἰδοὺ π. χ. Σίλλερ : Ρουφοῦσε κάθε μέρα πολλὲς οὐγγιὲς ταμπάκο, ἐσύναζε στὶς μπύρες κ' εὐχαριστιόταν νὰ κουβεντιάζῃ μὲ τὶς ὡραῖες κ ε λ ν ε ρ ῖ ν ε ς (τὶς σερβιτόρισσες). Τὸ πρόγευμά του συνίστατο ἀπὸ ζαμπόν, σαλάτα καὶ ἀρκετὴ μπύρα. Συνήθως εἶχε στὸ γραφεῖο του μῆλα, ὄχι ὅμως γιὰ νὰ τρώῃ, ἀλλὰ γιὰ νὰ μυρίζῃ, καὶ μάλιστα ὅταν ἐσάπιζαν κ' ἔβγαζαν τὴ χαρακτηριστικὴ ἐκείνη μυρουδιά τους ! Ὁ Γκαῖτε, ὅταν ἐπισκέφτηκε κάποτε τὸ Σίλλερ, ἔγραψε τά ἑξῆς :

«Προχθὲς ἐπῆγα στὸ φίλο μου Σίλλερ ἀλλὰ δὲν τὸν εὑρῆκα σπίτι του. Ἐπειδὴ ἡ γυναίκα του μοῦ εἶπε ὅτι θὰ γύριζε σὲ λίγο, ἐκάθησα στὸ γραφεῖο του γιὰ νὰ πάρω διάφορες σημειώσεις, ἀλλ' ὕστερ' ἀπὸ λίγα λεπτὰ ἔνοιωσα τόσο ποτοκέφαλο, ὥστε ἐλιποθύμησα. Ἡ κυρία Σίλλερ ἐρράντισε τὸ πρόσωπό μου μὲ νερὸ καὶ ἀνέλαβα τὰς αἰσθήσεις μου. Στὴν ἀρχὴ δὲν ἤξερα ἀπὸ τί προῆλθε ἡ λιποθυμία μου, ἀλλὰ τέλος ἀνεκάλυψα ὅτι τρία μισοσάπια μῆλα, ποὺ βρισκόνταν ἐπάνω στὸ γραφεῖο, ἔβγαζαν ἀπαισία ἀποφορά. Θέλησα νὰ τὰ πετάξω ἀπὸ τὸ παράθυρο, ἀλλ' ἡ γυναίκα του μ' ἐμπόδισε λέγοντας :

— Μὴ σᾶς παρακαλῶ, κύριε Γκαῖτε ! Χωρὶς αὐτὰ εἶνε ἀδύνατον νὰ γράψῃ ὁ Σίλλερ !...

Ἐν τούτοις, στὴν κρεββατοκάμαρά του ὁ Σίλλερ ἤθελε νὰ ἔχῃ πάντοτε φρέσκα λουλούδια, προτιμοῦσε δὲ τοὺς κρίνους.

***

Ὁ Γκαῖτε εἶχε ἐπίσης τὶς ἰδιοτροπίες του. Ἐν πρώτοις δὲν μποροῦσε νὰ ὑποφέρῃ ἄνθρωπο μὲ ματογυάλια. Ἐπρογευματίζε πάντοτε ὄρθιος, καὶ ὅταν ἔγραφε εἶχε μπροστά του ἕνα ὡραῖο ἀγαλματάκι. Ὅταν ἐδραματοποίησε τὴν «Ἰφιγένεια ἐν Ταύροις» δὲν ἔγραφε οὔτε στῖχο χωρὶς νὰ κοιτάξῃ τὸ ἀγαλματάκι του ποὺ παρίστανε τὴν ἀρχαία ἡρωΐδα τοῦ ἔργου.

Ὁ Ἐθνικὸς ποιητὴς κοι. Σολωμός

***

Ἡ Γεωργία Σάνδη εἰργάζετο 4 ἕως 5 ὧρες συνήθως μετὰ τὰ μεσάνυχτα καὶ ὅταν κουραζότανε ἐκάπνιζε. Κατὰ τὴν νυχτερινὴ αὐτὴ ἐργασία ἔπινε μόνο γάλα.

Ἕνας μεγάλος ἀστρονόμος τοῦ 17ου αἰῶνος ὁ Οὐΐγκενς ἀπὸ τὴν πολλὴ μελέτη κατήντησε νὰ πιστεύῃ ὅτι τὸ σῶμα του εἶνε ἀπό... βούτυρο καὶ φοβότανε νὰ πλησιάσῃ στὴ φωτιὰ γιὰ νὰ μὴ λυώσῃ.

Ὁ Τορκουάτος Τάσσος ἐνόμιζε ὅτι ὅταν ἔγραφε εἶχε πάντοτε στὸ πλευρό του ἕνα διάβολο ὁ ὁποῖος πολλὲς φορὲς τοῦ ἔπαιρνε τὸ χαρτὶ ἢ τοῦ ἔκλεβε χρήματα ἀπὸ τὴν τσέπη ! Στὸ τέλος τρελλάθηκε.

Ὁ Ἀλέξανδρος Δουμᾶς υἱὸς ἦταν προληπτικός, ἐπίστευε στὰ μάγια καὶ ρωτοῦσε τὶς ἀτσιγγάνες νὰ τοῦ προφητεύσουν ἂν... θὰ γίνῃ Ἀκαδημαϊκός !

Γιὰ τὸ Μολιέρο διηγοῦνται ἐπίσης περίεργα πράγματα. Ἂν κ' ἡ κωμωδίες του—στὶς ὁποῖες ἐλάβαινε κι' ὁ ἴδιος μέρος ὡς ἠθοποιός—ἔκαναν τοὺς θεατὰς νὰ ξεκαρδίζωνται ἀπὸ τὰ γέλοια, αὐτὸς ἦταν πάντοτε σοβαρὸς καὶ μελαγχολικός. Παιδὶ τοῦ λαοῦ ὁ Μολιέρος (ὁ πατέρας του ἦταν καμαριέρης) ἐδιάλεγε τοὺς ἥρωας τῶν ἔργων του ἀπὸ τὴ λαϊκὴ ἢ τὸ πολὺ ἀπὸ τὴν ἀστικὴ τάξι. Γιὰ νὰ βεβαιωθῆ γιὰ τὴν ἐντύπωσι ποὺ θὰ ἔκανε μιὰ κωμωδία του, ἐμάζευε στὸ σπίτι του ἐργάτες καὶ γυναικοῦλες τοῦ λαοῦ καὶ τοὺς ἐδιάβαζε τὸ ἔργο του. Ἰδίως εἶχε πεποίθησι στὶς κρίσεις τῆς γρηᾶς μαγείρισσάς του, τῆς κυρᾶ Λαφορέστ, ἡ ὁποία πολλὲς φορὲς διώρθωσε ὁλόκληρες σκηνὲς κωμωδιῶν.

Ὁ Ρουσσὼ ἔγραφε πάντοτε τὸ πρωΐ. Τὸ μνημονικό του ἦταν τόσο ἀδύνατο ὥστε ποτὲ δὲν κατώρθωσε ν' ἀπομνημονεύσῃ ἕξη στίχους. Στὶς «Ἐξομολογήσεις» του γράφει : *«Μελετῶ στὸ κρεββάτι σκέπτομαι μὲ δυσκολία καὶ κόπο ἀπερίγραπτο καὶ διατυπώνω τὸ θέμα μου τὸ πρωΐ στὸ κρεββάτι. Ἀλλὰ μόλις σηκωθῶ νὰ γράψω λησμονῶ τὰ περισσότερα».*

***

Καὶ μερικὲς ἰδιοτροπίες δικῶν μας συγγραφέων :

Ὁ Διονύσιος Σολωμὸς ἔννοιωθε τὴν ἔμπνευσί του νὰ κεντρίζεται ὅταν ἐμύριζε τὸ ἀγαπημένο του ἄνθος, τὴ γαζία.

Ὁ Ἀριστοτέλης Βαλαωρίτης,στὴν ἱστορικὴ ἐπαυλί του Μαδουρῆ εἶχε μιὰ σάλα στολισμένη μὲ εἰκόνες ἀγωνιστῶν, μαχῶν καὶ ἀσημένια ἅρματα.Μέσα στὸ περιβάλλον αὐτὸ ἔγραφε καλλίτερα τὰ ἐπικά του ποιήματα.

Ὁ ποιητὴς Παπαρρηγόπουλος, ὁ μελαγχολικὸς ψάλτης τοῦ «Φανοῦ τοῦ Κοιμητηρίου», ἀπέφευγε συστηματικῶς τούς... ποιητάς, μικροὺς καὶ μεγάλους. Ὁ κ. Κωστῆς Παλαμᾶς διηγεῖται ὅτι κάποτε τὸν ἀπάντησε στὸ δρόμο, κοντὰ στὴν Καπνικαρέα καὶ θέλησε νὰ τὸν γνωρίσῃ, ν' ἀνοίξῃ κουβέντα μαζί του καὶ τὸν ἐπλησίασε δειλά, ἀλλ' ὁ μισάνθρωπος ποιητὴς ἔρριξε μιὰ λοξὴ ματιὰ στὸν νεαρὸ τότε κ. Παλαμᾶ καί... ἔστριψε σ' ἕνα στενό...

Ὁ παλαιὸς